

R E G É L Ő.

PESTEN csötörtökön october 9^{kén} 1834.

Megjelen társával együtt hetenként kétszer vasárnap és csötörtökön. Fél évi díjja helyben képekkel 5 ft. borítéktalanul; postán 6 ft. pengőben. képek nélkül egy ezüst forinttal olcsóbb. Buda-pestiek évnegyedenként is válthatnak példányt. A' folyóiratnak egyes száma 24 kr; egyes kép 12 kr. p. p.

TÖRTÉNET ÉS ELBESZÉLLÉS.

Különböző ikerek. (Végzet.)

Flandria ezen időben had theatruma volt, 's a' szász országi marschall Mórítz hadsereggel önté-el azt. Hallá az ifiú gróf, hogy a' pirenei hegyeknél egy Dalvens nevű ezredes önkénytesekből állított seregével a' hadtesthez szándékozik. Ő is tehat részt akarván venni a' hadban, Dalvens-t felkereste, és szolgálatját ajánlotta. Örömmel fogadta őt az ezredes, ki nemes viseletéből mindjárt gyanítá, hogy az ifiú nem köz rendből való, 's pártfogását ígérte neki.

Az önkénytesek serege szerencsésen megérkezett Flandriába, hol ügyességök kimutatására csak hamar ajálkozott az alkalom. Egy estve hirtelen nagylárma támadott, 's azonnal mind fegyvert ragádtanak. Teljes bátorsággal ment Dalvens közükbe, 's elrendelvén őket az ellen sereg felé vezérelte. Azonban az ellenség hirtelen körülvevé Dalvenst, 's hatalmába ejté néhányad magával. Az ifiú gróf ezt látván nemes bátorsággal lelkesülten egy csoport válogatott vitézzel az ellenre csapott, a' zászlót előre lobogtatva bevágott kísérelőjével, és Dalvenst szabaddá tevé. Az ezredes vállaira hajolt a' grófnak, 's midőn háláját nyilvánosítná, a' gróf hirtelen kifejlett karjai közül, látván, hogy az önkényteseknek egyik zászlóját az ellenség hatalmába kerítette. Dühült oroszlányként rohant a' zászló felé, mellyet az ellenség büszkén lobogtatott. 's azt kitekervén a' tartó vitéz kezéből, sok sebekkel terhelve alig juthata az ezredes elébe, hol azt földre tevén maga is utána zuhant ajultság merevitvén tagjait. Dalvens őt sátorába viteté. Midőn magához tért, a' körül levőknek az ezredes távozást parancsolt, kik azonnal elvorpultak. Most pedig Dalvens szólla:

„Vitéz ifiú! csak barátságom az, mivel önt jutalmazhatom a' nélkül, hogy sérténém! Ön életet menté-meg: ezredem becsületét tartá-fen! Én önnek sokkal vagyok adósa. Legelső tekintettel olvastam arczáról, hogy ön nem köz sorsú. Kérem, vonja el szemeim elől az ön kilétét fedező homályos fátyolt; helyezze bennem bizalmát, mint leghivebb barátjában!”

Bár a' gróf feltette magában, hogy titkon tartsa történeteit; de Dalvens nyájassága nyíltságra ösztönzé, és neki sorsát elbeszélte. Megemlíté végre azt is, hogy Losingóné nő se volt jobb, mint anya. „Ő üldözte — monda — jó atyámat! 's ez kénytelen volt elbujdosni még gyermek évimben, és csak Isten tudhatja, hova vezérelte őt sorsa! — Egek! ha őt valaha feltalálhatnám, tán örömem siromba szállitana! — Most még mind inkább nő reményem, hogy jó atyámat, kit bár nem ismerek, még is szeretek, tán még ez életben ölelhetem!”

„Igen te őt még ez életben ölelheted, és ő tégedet viszont ölelhet!” — Itt a' grófot hirtelen átkarolván, 's homlokát forró csókokkal illetvén, kiálta: „Fiam! atyád karjai közt vagy; im előtted a' szerencsétlen Losingo!” — Ki lenne képes méltóképpen lefesteni azon rendkívüli örömet, melly most Losingónak 's derék fijának szívében keletkezik!

Losingo későbbre szólla fijához: „Fiam! P a n e m o n nekem gyermek-kori barátom vala; nagy szívűségét mindenkor irigyeltem. — Hiszem, hogy leánya se lesz méltatlan atyjához; azért tehát atyjának tán szükölködő állapotja meg ne hűtse szívedet Acanta iránt!”

Uj örömmre lelkesült ekkor a' jó ifiú, 's monda: „Most áldom kiállott szerencsétlen sorsomat, melly engemet hozzád vezérelt, 's melly jelen szerencsém, és boldogságomat százszor édesebbé teszi!”

Másnap a' tiszteket Losingo egybe gyűjté, 's tudtokra adá, hogy ő többé nem „Dalvens”. Elbeszélte, miként ismert fijárá, 's mindkettejeknek sorsát, 's viszonságait, mellyekben kiki szívesen részt vevé.

Orvosi szer az ifiú grófnak egészségét újra lábra állította, 's kétség kívül a' hadi híreknek bő tárgyat szolgáltat vala, ha Achenban a' béke helyre nem állott volna. Most tehát Losingóban honja iránti szeretete erősen fel-

gyulladt, és spanyol országba, hova hírlapok az ő, 's fija vitézségét előre megvívék, fijával együtt elindula, inkább akarván honjáért áldozni életét mint idegen földön ontani véré. Utjokat egyenesen Madridnak vevék, hol Losingót barátjai nyílt karokkal fogadák édes öröm-könnyek között.

Milly határtalan öröm találá egy napon az ifiú grófot, midőn véletlenül Platenót fényben és pompa közt lelte, 's milly fendkívüli vigság hata a' hajdani gondviselőnek szívére, midőn szeretett nevendékét karjai közé szoríthatá — lefesteni nem lehet. Most elválásuk utáni történetét szívrehatólag beszéllé-el az ifiú gróf, valamint az is ennek, hogy valahára a' homályból elővétellett, 's most a' ministerium mellett honja boldogságát munkálhatja!

A' szerencsés történet gróf Losingót is hozzájok vezérlé, 's ujra kezdődtek a' legérzékenyebb ölelkezések, és örömkönnyek hullásai. A' minister mindkét barátjait magához vezeté, 's a' fényes vendégség végzetével magányszobájába vivén őket, következően szóllott:

„Kedves nevendékem! emlékezhetik még azon tanúságokra, mikkel szívet a' sors csapásai ellen felfegyverzém! Ezen csapások egész familiáját érték, 's ha a' sors önben az ártatlanságot üldözte is, de a' vétket se hagyta büntetlen anyjában, 's testvéreben! Öcsje, kinek szíve állandó szeretetre alkalmatlan volt, sokaig egy tárgyról másra csapongott, míg végre familiáját egészen megbuktatá.“

„B... Eleonora, szülőjítől kemény fenytékben neveltetvén, titkon egy Cassendo nevű ifiút kedvelt-meg, mit akkor vallott-meg szülőji előtt, midőn azok őt L...nek ígérték, mi által Eleonora Cassendónak halálos ítéletét mondta-ki. Ugyan is a' féltékeny vetélkedő a' nevezett szerelme titkon elvesztette! Az ön testvére ezen viszályok közt Eleonora kezét megkérte, 's mivel verseny-társánál gazdagabb vala, az neki ígéré. — Ekkor L... boszú-vágytól ingerelve, az ön nagy atyjának Alfonznak meggazdagodása forrásait, mellyek, engedjen őszinteségemért, nem valának tiszták, ravaszon felfejtven, számos szerencsétlenekkel, kiket Alfonz pénz-vágya igazságtalanul buktatott-meg, az udvarhoz folyamodék, 's azoknak pártjokat fogva, az ön családat vég-inségrejuttatá. Pártfogásom' ígérém a' mindenétől megfosztott anyának, 's öcsjének, de az óta kerülnek!“

Itt nem tartoztathatá magát Losingo 's fíja a' zokogástól; Plateno is osztózott a' könnyhullatásokban, 's magánál tartá addig barátjait, míg számukra nem messze saját lakatól egy szép épületet vett, 's azt mindenféle bútorokkal felékesítvén, őket abba költöztette. A' jó minister ezután se szűnt barátságának több több bizonyosságait adni.

Hosszas időig hijában tudakozódott Losingo nője 's gyermeke után; meggyőződött végre, hogy azok reá nézve örökre elvesztenek.

Ez alatt Plateno közbenjárására Losingo a' se regnél generáli méltóságra emeltetett. A' derék minister Panemont is kivette magányából, 's fényes polgári hivatalba tette. Acanta nem feledkezett-meg az ifiú grófról, 's általa Losingónak és Panemonnak barátsága atyafisággá változott.

Midőn a' szerelmes pár a' templomból vissza-tért, egy nyomorult ifiú borult lábaikhoz, ki alamizsnáért esdekelt. Egek! az ifiú gróf tulajdon testvérére ismert a' szerencsétlen ifiúban, 's felemelvén őt atyja elébe vezeté. mondván: „Atyám! lásd szerencsétlen fiadat!“—

„Hogyan — szólla Losingo — te az én fiam?!“ 's ezt mondva őt megölelé forró csókokat hintvén homlokára. „De hol anyád? — folytatá. — Te pirulsz; lefüggeszted szemeidet! Ő éretted áldozta-fel mindenét, éretted bukott a' szerencsétlenség örvényébe, 's te őt még is a' gyalázat, és szükölködés árjában hagyád?! Nézd bátyádat, kit anyád olly dühösen üldözött, kit szemei elől száműzött, csak hogy téged gazdagithasson, kész lenne most mindenét feláldozni, csak hogy anyja szerencséjének romladékjait felépíthesse!“

Az ifiú gróf rossz testvérét magához vette, állapotját megjavította, 's igyekezett szivét is jobbitani. Majd atyját is megengesztelte iránta, 's amaz nem sokára otthon találta magát atyja 's bátyja házában.

Midőn az így összekerült család évek multával a' királyi kertben sétált, egy befátyolozott asszony lassú hangon szólla hozzájuk: „Uraim! könyörüljenek egy szerencsétlen asszonyon, ki a' fény, és gazdagság legfelsőbb fokáról a' borzasztó inség fenekére bukott!“ Milly megható jelenés!! Losingónak gyermekei anyjokat ismerék benne, 's lábaihoz borulván egyszerre kiáltának: „Anyám!“ „kedves anyám! te illy állapotban?!“

„Az Isten igazságos! — félele az asszony — én bűnös. . . .“

„Mit?! te az én nőm? őt mellére emelvén szólla hevesen Losingo — te az én nőm?!“

„A' te bűnös, vétkes. . . .“

„Hagyd azokat örökre! A' szerencsétlenség, hiszem, megtisztítá szivedet!“ 'S a' boldog család békült karjain vezeté Francz eskát nem remélt öröm 's boldogság lakjába.

É L E T - T Ö R T É N E T.

Néhai idősb Vedres István élet-rajza.

(Folytatás.)

Vedres István még pesti lakásában megismervén a' könyv-olvasásnak hasznos voltát, de maga természeti vonzódásánál fogva is a' hasznosakon törekedésre olly annyira hajlandó levén, hogy az illyeseken gondolkodásai gyakran egész éjeit elragadták — ágya előtt egy kis asztalkán mindenkor egy könyvecske, 's író eszközök állottak: — amazt lefektével mint igen szenvedélyes dohányzó olvasgatta — emezeket pedig jegyzetek készítésére használta. Gyakran megesett, hogy éjjel jött gondolatjainak feljegyezhetése végett egy éjjel többszer gyújtott gyertyát; gyakran pedig hitésének kimélése miatt setétben tette jegyzeteit. Természeti hajlandóságánál fogva vonzódással bírván a' tudományok iránt, társalkodása leginkább a' helyben tanító ajtatos iskolák szerzetén levő atyákkal volt. — Gyakorta láttam őt néhai Dugonics András társaságában. — A' haszonra mindenkor törekedésnek gyümölcsei lettek a' fentebb leírt munkák, és ezeken kívül még több apróbb 's leginkább kéziratban maradt jegyzetei.

A' könyvekben szép nagy, és hasznos kincseket tudván rejtezni, hogy teremtő lelkének nagyobb élelmeket, és mindenkor iparkodásainak segéd eszközöket szerezhessen, nagy költségen, kivált tudományos dolgokról írott könyveknek összeszedésével, olly szép könyvtárat szerzett, melly Szeged városában egyetlennek nézetik.

Az ország muzeuma is nevedést nyert a' derék hazafitól; mert annak, a' mint „Cimeliotheca musei nationalis hungarici“ című könyvnek harmadik száma alatt olvasható, egy ezüst gyűrűt — mellyen két laka-

tocskák, és négy carbunculus kövek vannak — ajándékozott, melly gyűrű a' helybeli várfalak között találtatott, és hihető hajdan egy szerb nőnek menyasszonyi ajándéka lehetett. — 19-ik szám alatt: egy magyar viseletet ékesítő ezüst gombot, mellyen egy nyargaló lovag vagyon illy irással „SOLA JUSTITIA 1694.“ — 5-ik szám alatt: egy fél holdat képező krokodilus bőrrrel bevont, 's érczczel erősített puskaporos tülköt, melly ázsiai munka, és a' Tisza folyó mellett ásatott-ki — szinte hazafiságból azon helyre áldozott.

Tűz vagy más egyéb emésztő elem által károsított polgár-társainak mennyire sietett segéllésökre, bizonyítják valamint Szeged városának jegyző könyvei, ugy az általa segélletteknek még hamvai felett sohajtatni szokott hálák. — Mit egyébként a' haza, 's kincs-tár javára, és a' helyben levő, 's Vaquant nemes gyalog ezredéhez tartozó katona-nevendékség segedelmére áldozott, arról a' többi között nem felesleges itten felhozni a' nagy méltóságú királyi udvari kamarának 1812-dik esztendei Karácson hava 15-ről 24374 szám alatt költ kegyelmes leírását, melly által ő császári királyi felségének nevében illyes kifejezéssel „ita id ipsum penes peculiarem colaudationem huius contestati patriotici zeli eidem liberae, regiaequae civitatis Szegediensis jurato Geometrae etc. hazafiságáért, és tett áldozataiért dicsértetik. — Hogy magát a' religiót is a' köz társaság minden tagjait össze fonó láncz-szemnek tartotta, ennek elegendő sőt világos példáját mutatta. — Hogy pedig minden részre hajlas nélkül viseltetett a' különböző hitekhez, azzal bizonyítja, hogy Szőregh helységébeli nem csak catholicus hanem görög nem egyesült szertartású egyházaknak felsegéllésökre is szép mennyiségű áldozatokat tett. — *(Folytatás következik.)*

J E L E S M O N D Á S.

Nagy és kis lét.

Nagy létet külső fényben ki keresni törekszik,
 Annak nagyra mutat mindene, csak maga nem.
 Azt erkölcs-diszben 's jótétben lelni ki buzgó,
 Nála kicsin, mit látsz többnyire, csak maga nem.
 Mericzay közli S. Lotty.

Barátság. Szerelem. Szerencse.

Változik aprilnál könnyebben férjfi-barátság,

'S többnyire kezdete már vissza vonásra hajol.

Lányka szerelme lehull a' rózsza levélnek előtte,

'S még bimbója gyakran hervadozásnak ered.

Nem török olly hamar el a' tojás, mint gyenge szerencsénk,

Délben egész vala bár, látta darabban az est.

Változol ah te barát, szerelem hülsz, 's törsz te szerencse,

Milly csuda, hogy földönn élni kíván valaki.

Nagy Kátáról.

Hasonlatok. Az élet örömei 's kéjei nem egyebek, mint mindannyi ebres álmak, melyeket alva még bájosabban vissza álmodunk.

A' szerelmes szív hasonló a' lángoló katlanhoz: ha nem élesztik, parazsa hamvadoz, kihül, 's csak kormok maradnak fen,

Matics Imre.

K Ö L T É S Z E T.

A' távul-sir.

Hol ezrek nyernek éltet gyógy-vizedtől

Szikla tetőken buzgó langy patak,

Ott nekem gyilkos méreg-nedveidtől

Leömlő könnyim omlási fakadtak.

Láttam a' tavasz nyiló báj-rózsáját,

Mint fosztotta-le az éj vad szele,

'S gyermek - keblemnek kinos fohászeit

Mint szaggatja-ki a' sir vad éjjele.

Ott a' forrásnak illatos környében

Hamvad enyészte örök setétjében

Fejlő eltemnek imádott mindene,

Hol a' tar köveknek szikla tetejében

A' zöldelt harsok hűvös ernyejében

Vihnyére lehelt sorsomnak Istene.

* * *

Ah te feléd sir szíve rejtekeből

Egy árvult gyermek kinra dült lelke,

Hol a' jó anya kedvelti öléből

Hantodba omlott Vihnye bús telke.

Feszült mellemnek bús sohajtásai

A' zöld akácznak aljain reszketnek

Ah mert anyámnak hült maradványai

Alatta korhognak az árva keresztnek.

Oda sohajtok a' kelt nap reggelén

És a' leszálnak gyászt képző éjjelén

Csak Vihnyét látom, 's a' magányos sirt,

Hol a' mohhal benőtt penész üreg felett,

Mellynek környében nyög az esti szellet,

Még kinzott keblem könnyeket nem sirt.

* * *

Ah de megfeszült szívem forrásai
 Arczom rózsájit perczenként mossák,
 'S annak kiszökő bús sohajtásai
 Minden örömit keblemnek mardossák.
 Ah elenyészett kedvei éltémnek
 A' bús homályba tűnnek örökre el,
 'S nem szünő gyötrő bánati lelkemnek
 Emésztnék mindig uj, 's újabb mérgekkel.
 Ah bár emésszen-el mellem maró bűja
 Üldözzön ellen sorsomnak boszúja
 Bár létem kinyílt rózsája elvész,
 Gyermeki hálám a' sir-rögig vezet
 A' csont-váz ha egyszer rám tesz duló kezét
 Anyám emléke akkor is tisztelt lész!
 Miskolcz y István.

K Ü L Ö N F É L E.

Szép példa sokaknak. Egyik angoly lap következőt közöl a' most élő királyné dicséretére: „A' mi királynénk minden házi rendelkezéseiben és foglalatosságáiban minden nagy és mivel személynéknek a' legdicséretebb példát adja. Soha se tölti idejét multságokkal, hanem azt inkább, ha társaságban lennie nem kell, hasznos foglalatosságokra szenteli. A' szorgalom és ipar egészen otthon van ő felsége palotájában; és pazarlás, henyeség, 's fényűzés minden hozzá tartozandókkal együtt régen száműzette-tett.“ Ezen szép dicséretnek angoly ország tökéletes sajtószabadsága mellett annál nagyobb értéke van.

Meddig jó elnünk? Mind addig, mig a' jótekonny levegőtől környekezettünk, melly az okatlan állatokat is éppen ugy élteti, mint a' teremtmények koronáját, az embert; — mig azon egy napnak ragyogó zománcza tündöklök felettünk, melly mérsékli éghajlatunkat, 's termékenyíti földünket; — mig mezeink tikkadt szomjúságát kíváncsú ömledéssel enyhíti a' borongós ég; — mig fáradságunknak jutalmát megnyerjük, 's türni tudunk; — mig azon mennyei bölcs kormányzó elrendelése szerint élünk e' világon, mellynek multával mindenki érdem-bért veend; — mig religiólnak lánczait nyugott 's másolatlan szívvel viseljük; — mig esküdt ellenséginknek szívből megbocsájtunk; — mig mindenki iránt létünk kötelességeit kimutatjuk, — mind addig jó és édes élünk e' világon.

Novák János.

Visszas rejtvény.

Egy tagú szóm minden végről egyiránt kimondhatod,
 Értelmemet a' magoson mindenütt találhatod,
 A' hegytetőn vagy a' fákon, minden hosszú tárgy végén,
 A' tornyokon, oszlopokon, 's a' dicső tett emléken.

Előbbi rejtvény: Arbocz.

Szerkezi Róthkrepf Gábor, halpiacz 86. szám.

Nyomt. Trattner-Károlyi, uri utsza 612.
